

Ία 3,1-12

Εικόνες για τη γλώσσα

Τί σᾶς θυμίζει, παιδιά, τό ὄνομα «Αἴσωπος»; Τόν πανέξυπνο μυθοπλάστη τῆς ἀρχαιότητος, πού μέ τούς εὐφυεῖς μύθους του κατέληγε πάντα σέ σοφά συμπεράσματα. Πολύ διδακτικοί εἶναι ὅλοι οἱ μύθοι του, ὅπως ἐπίσης πολύ διδακτικό εἶναι γιά μᾶς τό ἀκόλουθο περιστατικό ἀπό τή ζωή του:

Ὁ **Αἴσωπος** ἦταν δοῦλος στόν ἄρχοντα τῶν Συρακουσῶν, τόν **Ίάδμονα**. Μιά μέρα, λοιπόν, τόν καλεῖ τό ἀφεντικό του καί τοῦ λέει: «Τό μεσημέρι, Αἴσωπε, θά κάνουμε τραπέζι σέ κάποιους γνωστούς μου, πού πολύ τούς ἐκτιμῶ. Θά ἤθελα, λοιπόν, νά εὐχαριστηθοῦν ἀπό τό γεῦμα. Θά πᾶς στήν ἀγορά καί θά πάρεις ὅ,τι πιό ἐκλεκτό βρεῖς».

Πηγαίνει στήν ἀγορά ὁ Αἴσωπος καί ἀγοράζει ψάρια, συγκεκριμένα γλώσσες. Τίς μαγεύει καί τίς παρέθεσε στούς φιλοξενούμενους. Ὅλοι ἔμειναν πολύ εὐχαριστημένοι ἀπό τό νόστιμο φαγητό.

Λίγες μέρες ἀργότερα, τό ἀφεντικό καλεῖ καί πάλι τόν Αἴσωπο καί τοῦ λέει: «Θά ἔχουμε τό μεσημέρι κάποιους καλεσμένους πού δέν τούς συμπαθῶ καί δέν θέλω νά ζανάρθουν. Γι' αὐτό, σέ παρακαλῶ, αὐτή τή φορά νά φέρεις ἀπό τήν ἀγορά καί νά μαγειρέψεις ὅ,τι χειρότερο».

Βγαίνει καί πάλι ὁ Αἴσωπος στήν ἀγορά, κάνει τά ψώνια του, μαγειρεύει καί παραθέτει τό γεῦμα σούς καλεσμένους. Πόση ἦταν ἡ ἐκπληξη τοῦ Ἰάδμονα, ὅταν στό τραπέζι βλέπει καί πάλι... γλῶσσες!

Ἐκείνη τή στιγμή δέν εἶπε ἀπολύτως τίποτε. Ὅταν ὅμως ἔφυγαν οἱ καλεσμένοι, καλεῖ τόν Αἴσωπο καί τόν ρωτᾷ:

- Τί ἦταν αὐτό πού ἔκανες; Σέ στέλνω ν' ἀγοράσεις ὅ,τι καλύτερο καί μοῦ φέρνεις γλῶσσες. Σέ στέλνω νά φέρεις ὅ,τι χειρότερο καί μοῦ φέρνεις πάλι γλῶσσες! Γιατί τό ἔκανες αὐτό; Ἐξήγησέ μου!

- Δέν ξέρεις, ἀφεντικό, ἀπαντᾷ τότε ὁ σοφός Αἴσωπος, πώς ὅ,τι καλύτερο ὑπάρχει εἶναι ἡ γλῶσσα, ἀλλά καί ὅ,τι χειρότερο εἶναι πάλι ἡ γλῶσσα;

Τί ἐννοοῦσε ἄραγε μ' αὐτά τά λόγια ὁ σοφός Αἴσωπος;

Ἡ γλῶσσα μας, πράγματι, μπορεῖ νά εἶναι ὅ,τι καλύτερο ἢ ὅ,τι χειρότερο ἔχουμε· ἐξαρτᾶται ἀπό τό πῶς τή χρησιμοποιοῦμε. Ὅπως τό μαχαίρι· τό χρησιμοποιεῖ ὁ χειρουργός γιά νά σώσει μιὰ ζωή, τό χρησιμοποιεῖ ὅμως καί ὁ ἐγκληματίας γιά νά τήν ἀφαιρέσει. Ἄλλοτε εἶναι ἐργαλεῖο εὐεργετικό καί ἄλλοτε ἐγκληματικό ἀνάλογα μέ τή χρήση του. Καί ἡ γλῶσσα μας ἄλλοτε μπορεῖ νά ὠφελεῖ καί ἄλλοτε μπορεῖ νά καταστρέφει, ἀνάλογα μέ τό πῶς τή χρησιμοποιοῦμε.

Πῶς μποροῦμε νά χρησιμοποιοῦμε τή γλῶσσα μας γιά τό καλό; (Δίνουμε τόν λόγο σά παιδιά).

- Νά λέμε λόγια ἀγάπης, νά δίνουμε θάρρος καί παρηγοριά.
- Νά μιλοῦμε γιά τόν Θεό.
- Νά μιλοῦμε στόν Θεό καί νά Τόν δοξάζουμε.

Ἡ γλῶσσα εἶναι, πράγματι, ἓνα ἀπό τά ωραιότερα δῶρα τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο. Μ' αὐτήν ἐκφράζει τίς σκέψεις καί τά συναισθηματά του, ἐπικοινωνεῖ μέ τόν Θεό καί τούς συνανθρώπους του.

Κάποιες φορές ὅμως, εἶναι ἀλήθεια, ἡ γλῶσσα γίνεται ὅ,τι χειρότερο· «κόκκαλα δέν ἔχει καί κόκκαλα τσακίζει», λέει ὁ λαός μας.

Γιατί; **Τί κακό κάνουμε μέ τή γλῶσσα;** (Αφήνουμε πάλι τά παιδιά νά ἐκφραστοῦν).

- Κοροϊδεύουμε
- Λέμε ψέματα
- Αὐθαδιάζουμε...

Πολλές ἁμαρτίες κάνει δυστυχῶς ἡ γλῶσσα (βλ. ἐποπικό ὕλικό):

α) Βλασφημία

Ἀπό τίς βαρύτερες ἁμαρτίες εἶναι ἡ βλασφημία. Εἶναι φοβερό νά βλασφημεῖ ὁ ἄνθρωπος τόν Θεό πού τόν ἐπλάσε καί τόν κρατᾷ στή ζωή· τόν πιο μεγάλο Εὐεργέτη μας, πού Τοῦ χρωστοῦμε καθετί καλό! Πῶς μποροῦν, παιδιά, τά χεῖλη μας νά ξεστομίζουν λόγια ἄπρεπα γιά τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, πού γιά μᾶς σταυρώθηκε ἢ γιά τήν Παναγία μας, πού εἶναι ἡ μητέρα Του καί δική μας μητέρα! Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός ἔλεγε: «Ἄν ἓνας ἄνθρωπος βρῖσει τόν πατέρα μου, τή μητέρα μου, τόν ἀδελφό μου, ἔχω χρέος ὡς χριστιανός νά τόν συγχωρήσω. Ἄν ὅμως βρῖσει τόν Χριστό μου καί τήν Παναγία μου, δέν θέλω νά τόν βλέπω!». Προσοχή, παιδιά! Ποτέ μήν ἐπιτρέψουμε στόν ἑαυτό μας νά πεῖ βλάσφημες κουβέντες. Κι ἂν τό ἔχουμε κάνει, νά τό ἐξομολογηθοῦμε μέ δάκρυα. Πῶς θά πεῖ τό στόμα μας προσευχές, ἂν ἔχει πεῖ νωρίτερα βλασφημίες; Πῶς θά κοινωνήσουμε καί θ' ἀγγίξουν τά χεῖλη μας τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἂν ἔχουν λερωθεῖ μέ τέτοιες κουβέντες;

β) Αἰσχρολογία

Ἰδιαίτερη προσοχή χρειάζεται, ἐπίσης, γιά νά μή λερώνουμε τά χεῖλη μας μέ λόγια αἰσχρά· μέ βρόμικα ἀστεῖα, μέ πονηρά ὑπονοούμενα, ἀπ' αὐτά πού δυστυχῶς ἀκοῦτε καθημερινά στίς τηλεοράσεις. Εἶναι σάπια λόγια αὐτά καί ἐκπέμπουν δυσοσμία. Νά σκεφτόμαστε καί τόν ἄγγελό μας· πῶς θά στέκεται δίπλα μας καί θά μᾶς ἀκούει νά λέμε τέτοια λόγια χωρίς ντροπή;

γ) Εἰρωνεία

Μέ εἰρωνεῖς καί πειράγματα, μέ σχόλια καί κατηγορίες στενοχωροῦμε καί πληγώνουμε τούς ἄλλους, κάποιες φορές ἀνεπανόρθωτα. Ἐμεῖς θά θέλαμε νά μιλοῦν οἱ ἄλλοι ἄσχημα γιά μᾶς καί νά μᾶς κοροϊδεύουν;

δ) Ψέμα

Εὐκόλα γλιστράει ἡ γλῶσσα μας στό ψέμα. Ποιός εἶπε τό πρῶτο ψέμα; Ὁ διάβολος. Αὐτός λέει καί σέ μᾶς ἓνα μεγάλο ψέμα: «Τό ψέμα δέν εἶναι ἀμαρτία, δέν εἶναι δά καί τόσο μεγάλο κακό!». Ὁ Χριστός μας ὅμως εἶναι ἡ ἀλήθεια. Καί σέ μᾶς, πού θέλουμε νά εἴμαστε παιδιά Του, δέν ταιριάζει νά λέμε ψέματα. Τά πληρώνουμε, ἐξάλλου, πάντοτε μέ τύψεις, ἀγωνίες, ἐνοχές! Κάποια παιδιά δυστυχῶς δέν διστάζουν ἀκόμη καί νά ὀρκίζονται λέγοντας ψέματα. Ὁ Χριστός μᾶς ἔδωσε ξεκάθαρη τήν ἐντολή Του: «Νά μήν ὀρκιζόμαστε καθόλου!».

ε) Αὐθάδεια

Στούς γονεῖς, στούς δασκάλους, γενικότερα στούς μεγαλύτερους ἀπό μᾶς ἀρμόζει νά δείχνουμε σεβασμό, καί ὄχι νά μιλοῦμε μέ θράσος καί αὐθάδεια, μέ ἀπαίτηση, ὑψώνοντας τόν τόνο τῆς φωνῆς μας.

Δεῖτε τώρα, παιδιά, **πέντε εἰκόνες γιά τή γλῶσσα** (βλ. *ἐποπικό ὑλικό*). Τίς βρίσκουμε μέσα στήν Ἀγία Γραφή, στήν Ἐπιστολή τοῦ ἀδελφόθεου Ἰακώβου. Μέ τί μοιάζει, λοιπόν, ἡ γλῶσσα;

1) Μέ χαλινάρι

Ὅπως μέ τό χαλινάρι συγκρατεῖ ὁ καβαλάρης τό ἄλογο, ἔτσι ὁποῖος ἔχει χαλινάρι στή γλῶσσα του καί προσέχει τί λέει μπορεῖ νά συγκρατεῖ ἀπό καθετί κακό τόν ἑαυτό του.

2) Μέ πηδάλιο

Ὅπως μέ τό πηδάλιο (=ἡ γλῶσσα ὅπου καταλήγει τό τιμόνι) ὁ

καπετάνιος κατευθύνει ολόκληρο υπερωκεάνιο, έτσι με τη γλώσσα του ο άνθρωπος κατευθύνει την προσωπικότητά του.

Καί τό χαλινάρι καί τό πηδάλιο εἶναι πολύ μικρά, ἀλλά μέ μεγάλη σημασία. Ἔτσι καί ἡ γλώσσα εἶναι ἓνα μικρό μέλος στό σῶμα μας, ἀλλά ἔχει πολύ μεγάλη δύναμη!

3) Μέ φωτιά

Μιά σπίθα ἀρκεῖ γιά νά κάψει ολόκληρα δάση, ἐργοστάσια, σπίτια... Ἐνας λόγος ἀπρόσεχτος μπορεῖ νά στενοχωρήσει, νά πληγώσει, νά καταστρέψει φιλίες, ἀκόμη καί οἰκογένειες!

4) Μέ δηλητήριο φιδιοῦ

Μπορεῖ νά φαρμακώσει ἡ γλώσσα τήν ψυχή τοῦ ἄλλου. «Στάζει δηλητήριο ἡ γλώσσα του!», λέει ὁ λαός, καί χαρακτηρίζει ἕναν τέτοιο ἄνθρωπο «φαρμακόγλωσσο».

5) Μέ πηγή

Τό νερό μιᾶς πηγῆς μπορεῖ νά εἶναι συγχρόνως καί ἀλμυρό καί γλυκό; Ἔτσι κι ἀπό τή γλώσσα μας πῶς γίνεται νά βγαίνουν λόγια ὁμορφα καί ἄσχημα; Δέν μπορούμε π.χ. τή μιὰ στιγμή νά μιλοῦμε στόν Θεό καί τήν ἄλλη νά «γλωσσοτρῶμε» τούς ἄλλους.

Πῶς ὅμως νά κυριαρχοῦμε στή γλώσσα μας; Πολλά θηρία δάμασε καί ἐξημέρωσε ὁ ἄνθρωπος, μᾶς λέει ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος, τή γλώσσα ὅμως δέν κατορθώνει πάντα νά τή συγκρατεῖ. Ἀκοῦστε, παιδιά, **τρία μυστικά** γιά νά μπορούμε νά ἐξουσιάζουμε τή γλώσσα μας:

✓ **Νά σκεφτόμαστε πρὶν μιλήσουμε.** «Μή προτρεχέτω ἡ γλῶσσα τῆς διανοίας!», συστήνουν ἀπό τήν ἀρχαιότητα ἀκόμη οἱ πρόγονοί μας. Δηλαδή: «Νά μήν τρέχει ἡ γλῶσσα σου πρὶν ἀπό τό μυαλό σου!». «Νά βουτᾷς τή γλῶσσα σου στό μυαλό σου πρὶν μιλήσεις», συμβουλεύουν οἱ μεγαλύτεροι.

✓ **Νά μήν εἴμαστε φλύαροι.** Ὅταν μιᾶμε πολύ, σίγουρα θά

μᾶς ξεφύγουν καί λόγια ἄχρηστα ἢ ἄσχημα. «Τά λίγα λόγια ζάχαρη καί τά καθόλου μέλι», σημειώνει ἡ σοφία τοῦ λαοῦ. Μὴν ξεχνᾶτε, παιδιά, ὅτι ὁ Θεός μᾶς ἔδωσε δύο αὐτιά ἀλλά ἓνα στόμα. Μᾶς διδάσκει καί μ' αὐτόν τόν τρόπο περισσότερο ν' ἀκοῦμε, ἀλλά λιγότερο νά μιλάμε.

✓ **Νά μή μιλάμε ὅταν εἴμαστε θυμωμένοι.** Πάνω στόν θυμό δέν ἐλέγχουμε τά λόγια μας καί συνήθως μετανιώνουμε μετά γιά ὅσα λέμε, ἀλλά τό κακό δυστυχῶς ἤδη ἔχει γίνει. Μέχρι νά μᾶς φύγει ὁ θυμός, μποροῦμε νά λέμε μυστικά τό «Πάτερ ἡμῶν» ἢ ἀκόμη νά ἐπαναλαμβάνουμε πολλές φορές μιά σύντομη ἀλλά πολύ δυνατή προσευχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με!».

Φεύγοντας, παιδιά, σήμερα ἀπό τό κατηχητικό μας, νά κάνουμε μιά συμφωνία μέ τή γλῶσσα μας: «Γλῶσσα μου, δέν θά μιᾶς, ἂν δέν σοῦ δώσω τήν ἄδεια!».

**Τή γλῶσσα σου ὅταν συγκατεῖς,
εἶσαι μεγάλος νικητής.**

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. *Εἰκόνες γιά τή γλῶσσα.*
2. *Τά πάθη τῆς γλώσσας.*
3. *Δίπτυχο.*
4. *Παρουσίαση τοῦ μαθήματος σέ προβολή.*